

Ερωτήματα για επανάληψη στη Μαρξιστική Πολιτική Οικονομία II

1. Περιγράψτε το μηχανισμό μέσω του οποίου σχηματίζεται το γενικό-μέσο ποσοστό κέρδους και οι τιμές παραγωγής. (Εγχειρίδιο, σελ. 39-43 και διαφάνεια 63 του 1^{ου} μαθήματος)
2. Συγκρίνετε τα βασικά σημεία της νεοκλασικής θεωρίας του τέλει ανταγωνισμού και της μαρξιστικής θεωρίας του ανταγωνισμού. (Εγχειρίδιο, σελ. 58-62 και 73-75 και διαφάνειες 2^{ου} μαθήματος)
3. Αναπτύξτε την έννοια του ρυθμιστικού κεφαλαίου, τη σχέση του με τον διακλαδικό και τον ενδοκλαδικό ανταγωνισμό. (Εγχειρίδιο, σελ. 86-90 και διαφάνειες 2^{ου} μαθήματος)
4. Τι είναι η απλή και τι η διευρυμένη αναπαραγωγή του κεφαλαίου; Πώς φαίνεται από την απλή κίολας αναπαραγωγή ότι -μετά από μία περίοδο- κάθε συσσωρευμένο κεφάλαιο αποτελεί συσσωρευμένη υπεραξία, δηλαδή ότι δεν ισχύει το επιχείρημα του «πετυχημένου επιχειρηματία που ξεκινώντας φτωχός πλούτισε με τον ιδρώτα του»; [Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αριθμητικό παράδειγμα.] (Διαφάνειες 3^{ου} μαθήματος)
5. Πολλοί ερευνητές σημειώνουν ότι η γενίκευση των εξελίξεων που εντάσσονται στη λεγόμενη 4^η Βιομηχανική Επανάσταση (διαδίκτυο των πραγμάτων, ποικίλες παραγωγικές εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, big data κλπ) ενδέχεται να εξαφανίσει πολλές θέσεις εργασίας. Σχολιάστε αυτή τη συζήτηση αξιοποιώντας τους όρους «οργανική σύνθεση κεφαλαίου», «νόμος της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης», «εφεδρικός στρατός εργασίας» (διαφάνειες 3^{ου} μαθήματος)
6. Λαμβάνοντας υπόψη το γενικό τύπο κύκλωσης του κεφαλαίου, αναπτύξτε ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στην εμπορευματική μορφή του κεφαλαίου και το εμπορικό κεφάλαιο καθώς και ανάμεσα στη χρηματική μορφή του κεφαλαίου και το τραπεζικό κεφάλαιο. (Διαφάνειες 4^{ου} μαθήματος)
7. Εξηγήστε γιατί σύμφωνα με τον Μαρξ δεν παράγεται καθόλου νέα αξία και υπεραξία στον τομέα του εμπορίου και στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Με αυτό ως δεδομένο, ποια είναι η «κοινωνική χρησιμότητα» αυτών των τομέων στην αναπαραγωγή του κοινωνικού κεφαλαίου και πώς δημιουργείται το εμπορικό και το τραπεζικό κέρδος; (Διαφάνειες 4^{ου} και 5^{ου} μαθήματος)
8. Εξηγήστε τη μαρξική διάκριση ανάμεσα στην παραγωγική και τη μη παραγωγική εργασία και δώστε παραδείγματα και δώστε παραδείγματα για την κάθε μία αξιοποιώντας το σχήμα των τεσσάρων σφαιρών της κοινωνικής αναπαραγωγής. (Εγχειρίδιο, κεφ. 4 και διαφάνειες 5^{ου} μαθήματος)
9. Έστω ότι σε μία οικονομία υπάρχουν μόνο η σφαίρα της παραγωγής και η σφαίρα του εμπορίου των εμπορευμάτων. Οι πρώτες ύλες (m) και οι αποσβέσεις (D) είναι 20 χ.μ. στη βιομηχανία και 20 στο εμπόριο. Οι μισθοί (w) είναι 30 στη βιομηχανία και 20 στο εμπόριο. Τα κέρδη (Π) είναι 20 στη βιομηχανία και 30 στο εμπόριο. Να υπολογίσετε:
  - α) Τη μαρξική και την ορθόδοξη ακαθάριστη παραγωγή (αξία).
  - β) Τη μαρξική και την ορθόδοξη Καθαρή Προστιθέμενη αξία (νέα αξία).
  - γ) Το (μαρξικό) μεταβλητό κεφάλαιο και το (ορθόδοξο) μέγεθος των μισθών.
  - δ) Τη (μαρξική) υπεραξία και το (ορθόδοξο) μέγεθος των κερδών.
  - ε) Το (μαρξικό) ποσοστό υπεραξίας και το (ορθόδοξο) λόγο «Κέρδη/Μισθοί». (Εγχειρίδιο, σελ. 127-131 και Διαφάνειες 5^{ου} μαθήματος)

10. Πώς συνδέεται ο νόμος της πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους με τη μηχανοποίηση και την κεφαλοποίηση της παραγωγής; (Εγχειρίδιο, σελ. 141-144 και διαφάνειες 7^{ου} μαθήματος)
11. Αναπτύξτε τα βασικά χαρακτηριστικά των εξής μαρξιστικών θεωριών κρίσης: α) Νόμος της πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους, β) Θεωρία υποκατανάλωσης, γ) Συμπίεση των κερδών. (Εγχειρίδιο, Κεφ. 5 και διαφάνειες 13-15-16 του 7^{ου} μαθήματος)
12. Βασιζόμενοι στη μεταπολεμική πορεία του ποσοστού κέρδους, πώς θα ερμηνεύατε τις αιτίες και τις συνέπειες της στροφής προς την άσκηση νεοφιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής (ανεξαρτήτως ιδεολογικών αναφορών των εκάστοτε κυβερνητικών κομμάτων) σε όλες τις χώρες του αναπτυσσόμενου καπιταλισμού από τη δεκαετία του 1980;